Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/24-8/3
Podgorica, 09. 01. 2024. godine

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PREPORUKA
iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije za 2021. godinu
- II Izvještaj -

Podgorica, januar 2024. godine

Na bazi Izvještaja o realizaciji preporuka Liberalne partije, br. 07/12 od 11.12.2023. godine, a u skladu sa članom 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu preporuka DRI, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator Zoran Jelić - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 09.01.2024. godine, razmotrio je i usvojio

I Z V J E Š T A J
o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije za 2021. godinu
- II Izvještaj -

Odgovornost subjekta revizije

Subjekt revizije je odgovoran za realizaciju preporuka i blagovremenu dostavu Izvještaja o realizaciji preporuka.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Državna revizorska institucija je odgovorna za praćenje i izvještavanje o stepenu realizacije izdatih preporuka.

Državna revizorska institucija je izvršila reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije za 2021.godinu i sačinila Konačni izvještaj o reviziji br. 04-035/22-1581/24 od 20.10.2022. godine u kojem je subjektu revizije dato 10 preporuka za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Subjekt revizije je blagovremeno dostavio Državnoj revizorskoj instituciji prvi Izvještaj o realizaciji preporuka, br.03/04 od 19.04.2023. godine, sa pratećom dokumentacijom o realizaciji preporuka, kao i drugi Izvještaj o realizaciji preporuka, br.07/12 od 11.12.2023. godine, sa pratećom dokumentacijom o realizaciji preporuka .

I kontrola realizacije preporuka od 12.06.2023.godine – I Izvještaj

Rukovodilac nadležnog Kolegijuma za vršenje revizije Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije za 2021.godinu, naložio je državnoj revizorki da izvrši ocjenu realizacije preporuka iz Izvještaja o realizaciji preporuka, dostavljenog od strane subjekta revizije.

Nadležni Kolegijum DRI je, na osnovu dostavljenog Izvještaja i dokumentacije subjekta revizije i ocjene državne revizorke, **zaključio sledeće**:

- **4 (četiri) preporuke su realizovane,**
- **3 (tri) preporuke su djelimično realizovana,**
- **2 (dvije) preporuke nijesu realizovane,**
- **za 1 (jednu) preporuku se ne može uvjeriti u status realizacije.**

U nastavku je dat Obrazac sa ocjenom statusa preporuka od strane državne revizorke i zaključkom Kolegijuma u vezi sa istom, nakon I kontrole.

Preporuka DRI broj	Status preporuke/ocjena državnog revizora		Zaključak kolegijuma DRI
1.	Preporuka je realizovana.	**R**	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
2.	Preporuka nije realizovana.	**NR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
3.	Preporuka je djelimično realizovana.	**DR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
4.	Preporuka je realizovana.	**R**	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
5.	Državni revizor se nije mogao uvjeriti u status preporuke.	**NUS**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
6.	Preporuka je realizovana.	**R**	Nije potrebno dalje pratiti preporuku
7.	Preporuka je djelimično realizovana.	**DR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
8.	Preporuka je djelimično realizovana.	**DR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
9.	Preporuka nije realizovana.	**NR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
10	Preporuka je realizovana.	**R**	Nije potrebno dalje pratiti preporuku

Nadležni Kolegijum DRI konstatovao je nakon I kontrole da je Liberalna partija u izvještajnom periodu od usvajanja Izvještaja o reviziji (20.10.2022. godine) do podnošenja Izvještaja o realizaciji preporuka, **realizovala manji broj preporuka** (4 od 10), dok **6 (šest) preporuka zahtijeva dalje praćenje** (od kojih su tri preporuke djelimično realizovane, dvije preporuke nijesu realizovane, dok se za jednu preporuku državna revizorka nije mogla uvjeriti u status). S tim u vezi, a u skladu sa odredbama Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu realizacije preporuka DRI, zaključak Kolegijuma je:

- **da Liberalna partija za 6 preporuka koje zahtijevaju dalje praćenje (preporuke br.: 2,3,5,7,8 i 9) dostavi dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja, kao i novi Izvještaj o realizaciji preporuka najkasnije do 15.11.2023.godine.**

Subjekt revizije je blagovremeno dostavio Državnoj revizorskoj instituciji drugi Izvještaj o realizaciji preporuka, br.07/12 od 11.12.2023. godine, sa pratećom dokumentacijom o realizaciji preporuka.

II kontrola realizacije preporuka– II Izvještaj

Rukovodilac nadležnog Kolegijuma za vršenje revizije Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije za 2021.godinu, naložio je državnom revizoru da izvrši II kontrolu realizacije preporuka iz Izvještaja o realizaciji preporuka, na osnovu novog Izvještaja o realizaciji preporuka, dostavljenog od strane subjekta revizije dana 11.12.2023. godine i prateće dokumentacije.

Državni revizor je izvršio II kontrolu realizacije 6 preporuka koje su nakon I kontrole, zahtijevale dalje praćenje (preporuke br. 2,3,5,7,8 i 9) iz Izvještaja o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Liberalne partije za 2021. godinu, nakon čega je nadležni Kolegijum, na osnovu ocjene državnog revizora, zaključio sledeće:

- **3 (tri) preporuke su djelimično realizovane,**
- **2 (dvije) preporuke nijesu realizovane,**
- **za 1 (jednu) preporuku se ne može uvjeriti u status realizacije.**

U nastavku je dat Obrazac sa ocjenom statusa preporuka od strane državnog revizora i zaključkom Kolegijuma u vezi sa istim, nakon II kontrole.

Red.br.	Preporuka DRI broj	Status preporuke/ocjena državnog revizora		Zaključak kolegijuma DRI
1	**2.**	Preporuka nije realizovana.	**NR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
2	**3.**	Preporuka je djelimično realizovana.	**DR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
3	**5.**	Državni revizor se nije mogao uvjeriti u status preporuke.	**NUS**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
4	**7.**	Preporuka je djelimično realizovana.	**DR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
5	**8.**	Preporuka je djelimično realizovana.	**DR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
6	**9.**	Preporuka nije realizovana.	**NR**	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)

Generalni zaključak Kolegijuma DRI:

Nadležni Kolegijum DRI konstatovao je nakon II kontrole realizacije preporuka, da nije došlo do promjene statusa realizacije preporuka u odnosu na prethodnu kontrolu realizacije preporuka, odnosno da je Liberalna partija u izvještajnom periodu od usvajanja Izvještaja o reviziji (20.10.2022. godine) do podnošenja drugog Izvještaja o realizaciji preporuka, **realizovala manji broj preporuka** (4 od 10), dok **6 (šest) preporuka zahtijeva dalje praćenje** (od kojih su tri preporuke djelimično realizovane, dvije preporuke nijesu realizovane, dok se za jednu preporuku državna revizorka nije

mogla uvjeriti u status). S tim u vezi, a u skladu sa odredbama Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu realizacije preporuka DRI, zaključak Kolegijuma je:

- **da Liberalna partija za 6 preporuka koje zahtijevaju dalje praćenje (preporuke br.: 2,3,5,7,8 i 9) dostavi dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja, kao i novi Izvještaj o realizaciji preporuka najkasnije do 30.06.2024.godine.**

Izvještaj o realizaciji preporuka DRI će se dostaviti subjeku revizije i skupštinskom Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu i objaviti na web stranici DRI.

U prilogu Izvještaja o realizaciji preporuka DRI dati su Obrasci za praćenje preporuka subjekta revizije.

Izvještaj pripremila,
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević

Obrazac 2 - Izvještaj subjekta revizije o realizaciji preporuka			
Subjekat revizije	**Liberalna partija**	**Zakonski predstavnik subjekta revizije**	Andrija Popović, predsjednik
Vrsta revizije	Finansijska revizija i revizija pravilnosti	**Odgovorna osoba**: (ime i prezime, telefon, e-adresa)	Esad Šainović, generalni sekretar, 067 500 884, eskos@t-com.me
Obuhvaćen period revizijom	2021. godina		
DRI broj (konačnog) izvještaja o reviziji:	04-035/22-1581/25	Zavodni broj Akcionog plana za realizaciju preporuka iz izvještaja o realizaciji	05/10, od 24.10..2022.
Datum usvajanja (konačnog) izvještaja o reviziji:	20.10.2022.godine	**Mjesto**	Podgorica
Rok za dostavu Akcionog plana za realizaciju preporuka	20.11.2022.g	**Datum dostave Akcionog plana za realizaciju preporuka:**	24.10.2022.
Rok za dostavu dopunjenog Akcionog plana za realizaciju preporuka		**Datum dostave dopunjenog Akcionog plana za realizaciju preporuka:**	18.11.2022.
Krajnji rok za dostavu izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji (čl. 15. Zakona o DRI)	20.04.2023.godine	**Zavodni broj Izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:**	
		Datum dostave Izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:	
Nadležni sektor	Sektor IV	**Zavodni broj izvještaja o realizaciji preporuka**	
Odjeljenje	Odjelenje za reviziju političkih partija i korisnika sredstava državnog budžeta		
Revizorski tim	Zorica Knežević- državna revizorka, načelnica u sektoru IV;Vesna Mihailović- državna revizorka, rukovoditeljka odjeljenja; Haris Adžović- saradnik državnog revizora	**Datum dostave izvještaja o realizaciji preporuka**	

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
2.	Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o radu sa zaposlenima u skladu sa članom 31 Zakona o radu, kojim je propisana sadržina istih.	Liberalna partija nije imala potrebu za ugovore o radu, a zbog loše finansijske situacije, angažovali smo samo po potrebi po ugovoru o djelu	Nosioci aktivnosti: Sekretarijat LPCG Rok za **realizaciju** aktivnosti: Februar 2023. godine Rok za **izvještavanje** DRI: Februar 2023. godine	Preporuka je djelimično realizovana.	Ocjena subjekta revizije: DR - djelimično realizovana Ocjena državnog revizora: **NR**
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Sekretarijat LPCG će u naredno periodu usaglasiti sa računovodstvenom agencijom tačnu proceduru koja je neophodna za usaglašavanje člana 31 Zakona o radu.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Subjekt revizije je dostavio ugovor o radu broj 05/12, od 30.12.2022.godine				
(9)	**Komentar državnog revizora - I kontrola:** Uvidom u dostavljeni ugovor je utvrđeno da isti ne sadži sve podatke iz člana 31 Zakona o radu, pa se konstatuje da subjekt revizije nije realizovao preporuku broj 2. **II Kontrola : Subjekt revizije u drugom Izvještaju o realizaciji preporuka, nije dostavio nove dokaze u vezi sa realizacijom preporuke, tako da ostaje status preporuke koji je ranije utvrdjen.**				
3.	Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o djelu sa licima angažovanim za obavljanje poslova koji spadaju u redovne partijske aktivnosti.	U proteklom periodu, LPCG je zaključivala ugovore o djelu sa licima koja su bila neophodna za rad u određeno vremenskom roku jer nisu bila potrebna njihova angažovanja na duži vremenski period, a i njihovi poslovi nisu predviđeni sistematizacijom.	Nosioci aktivnosti: Sekretarijat LPCG Rok za **realizaciju** aktivnosti: Mart 2023. godine Rok za **izvještavanje** DRI: April 2023. godine	Ova preporuka je u potpunosti realizovana	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: **DR**
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: U proteklom periodu, LPCG je zaključivala ugovore o djelu sa licima koja su bila neophodna za rad u određeno vremenskom roku jer nisu bila potrebna njihova angažovanja na duži vremenski period, a i njihovi poslovi nisu predviđeni sistematizacijom.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Ugovori o djelu zaključeni u 2022. godini				
(9)	**Komentar državnog revizora - I kontrola:** Uvidom u dostavljenu dokumentaciju je utvrđeno da su ugovori o djelu zaključeni za vršenje poslova anketara, pripreme izborne konvencije i ažuriranja stranica LPCG na društvenim mrežama, se konstatuje da se navedeni poslovi mogu dovesti u vezu sa redovnim partijskim aktivnostima i preporuka broj 3 ocjenjuje kao djelimično realizovana. **II Kontrola : Subjekt revizije u drugom Izvještaju o realizaciji preporuka, nije dostavio nove dokaze u vezi sa realizacijom preporuke, tako da ostaje status preporuke koji je ranije utvrdjen.**				
5.	Subjekt revizije treba da prilikom obračuna i isplate putnih troškova u potpunosti primjenjuje odredbe Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao jedinom važećem propisu koji reguliše oblast službenih putovanja.	Sekretarijat će postupiti po preporukama za obračun i isplatu putnih troškova po važećim propisim.	Nosioci aktivnosti: Sekretarijat LPCG Rok za **realizaciju** aktivnosti: Decembar 2022. Rok za **izvještavanje** DRI: Januar 2023.	Ova preporuka je u potpunosti realizovana	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena DRI: **NUS**
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Sekretarijat će postupiti po preporukama za obračun i isplatu putnih troškova po važećim propisim.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Subjekt revizije nije dostavljao dokumentaciju koja se odnosi na realizaciju preporuke broj 5				
(9)	**Komentar državnog revizora - I kontrola:** Kako subjekt revizije nije dostavio dokumentaciju koja se odnosi na realizaciju preporuke, to se nije mogao utvrditi status realizacije preporuke broj 5. **II Kontrola : Subjekt revizije u drugom Izvještaju o realizaciji preporuka, nije dostavio nove dokaze u vezi sa realizacijom preporuke, tako da ostaje status preporuke koji je ranije utvrdjen.**				

7.	Subjekt revizije treba da vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima putem konfirmacija, kao i da pretplate na kraju finansijske godine evidentira na kontu aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na umanjenje stvarnih obaveza.	LP će postupiti po preporuci i ubuduće usaglasiti obaveze sa dobavljačima, kako ne bi dolazilo do neusaglašenosti i umanjenja stvarnih obaveza.	Nosioci aktivnosti: Sekretarijat LPCG Rok za **realizaciju** aktivnosti: Decembar 2022. Rok za **izvještavanje** DRI: Mart 2023. godine	Ova preporuka je realizovana od strane LP, ali dobavljači nijesu bili do kraja ažurni da nam proslijede svoju konfirmaciju stanja, iako smo im poslali dopis da nam dostave u najkraćem vremenskom roku	Ocjena subjekta revizije: DR - djelimično realizovana Ocjena državnog revizora: **DR**
(7)	Obrazloženje subjekta revizije:LP će postupiti po preporuci i ubuduće usaglasiti obaveze sa dobavljačima, kako ne bi dolazilo do neusaglašenosti i umanjenja stvarnih obaveza.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: poslati dopisi i dio potvrda (dobavljača) o konfirmaciji stanja				
(9)	**Komentar državnog revizora - I kontrola:** Uvidom u dostavljenu dokumentaciju je utvrđeno da je subjekt revizije dostavio dobavljačima konfirmacije, kao i da je dio dobavljača potvrdio stanje obaveza na kraju 2022. godine, pa se preporuka broj 7 ocjenjuje kao djelimično realizovana. **II Kontrola : Subjekt revizije u drugom Izvještaju o realizaciji preporuka, nije dostavio nove dokaze u vezi sa realizacijom preporuke, tako da ostaje status preporuke koji je ranije utvrdjen.**				
8.	Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od svih lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji	Sekretarijat će u narednom periodu preuzeti sve aktivnosti za realizaciju ove preporuke.	Nosioci aktivnosti: Sekretarijat LPCG Rok za **realizaciju** aktivnosti: Januar 2023. Rok za **izvještavanje** DRI: Februar 2023. godine	Ova preporuka je u potpunosti realizovana	Ocjena subjekta revizije: R - realizovana Ocjena državnog revizora: **DR**
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Sekretarijat je prikupio potvrde o konfirmaciji stanja na dan 31.12.2022. godine sa svim lokalnim samoupravama				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Potvrde o konfirmaciji stanja iz svih opština iz kojih LP dobija određena mjesečna sredstva, Zaključni list				
(9)	**Komentar državnog revizora - I kontrola:** Uvidom u dostavljenu dokumentaciju je utvrđeno da subjekt revizije ne obezbjeđuje u poslovnim knjigama evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava, ali je obezbijedio potvrde stanja od istiih, pa se konstatuje da je preporuka broj 8 djelimično realizovana **II Kontrola : Subjekt revizije u drugom Izvještaju o realizaciji preporuka, nije dostavio nove dokaze u vezi sa realizacijom preporuke, tako da ostaje status preporuke koji je ranije utvrdjen.**				
9.	Subjekt revizije treba da IOPPD obrasce podnosi Poreskom organu u roku propisanom Pravilnikom o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.	Imali smo otežanu komunikaciju sa opštinskim odborima, a oni sa svojim lokalnim samoupravama, nastojaćemo da u narednom periodu to bude blagovremeno ispunjeno.	Nosioci aktivnosti: Sekretarijat LPCG Rok za **realizaciju** aktivnosti: Januar 2023. Rok za **izvještavanje** DRI: Februar 2023. godine	U narednom periodu ćemo se potruditi da ova preporuka bude do kraja realizovana.	Ocjena subjekta revizije: UFR - u fazi realizacije Ocjena DRI: **NR**
(7)	Obrazloženje subjekta reviziji: Imali smo otežanu komunikaciju sa opštinskim odborima, a oni sa svojim lokalnim samoupravama, nastojaćemo da u narednom periodu to bude blagovremeno ispunjeno.				
(8)	Dostavljena dokumentacija: Subjekt revizije nije dostavljao dokumentaciju koja se odnosi na realizaciju preporuke broj 9, a u obrazloženju je navedeno da će nastojati da je realizuju u narednoim periodu.				
(9)	**Komentar državnog revizora - I kontrola:** Subjekt revizije nije dostavio dokaze da je realizovao preporuku broj 9, tako da se konstatuje da preporuka broj 9 nije realizovana **II Kontrola : Subjekt revizije u drugom Izvještaju o realizaciji preporuka, nije dostavio nove dokaze u vezi sa realizacijom preporuke, tako da ostaje status preporuke koji je ranije utvrdjen.**				

Red. br.	Preporuka DRI broj	Vrsta preporuke	Klasifikacija preporuke po stepenu	Odgovoran za realizaciju preporuke *	Status/ocjena DRI	Komentar DRI	Zaključak kolegijuma
1	**2**	Pravilnosti		Liberalna partija	NR	Preporuka nije realizovana.	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
2	**3**	Pravilnosti		Liberalna partija	DR	Preporuka je djelimično realizovana.	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
3	**5**	Pravilnosti		Liberalna partija	NUS	Državni revizor se nije mogao uvjeriti u status preporuke.	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
4	**7**	Pravilnosti		Liberalna partija	DR	Preporuka je djelimično realizovana.	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
5	**8**	Pravilnosti		Liberalna partija	DR	Preporuka je djelimično realizovana.	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)
6	**9**	Pravilnosti		Liberalna partija	NR	Preporuka nije realizovana.	Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuka (od subjekta revizije zatražiti dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja)